

Odonatfynd,

mest från Jönköpingstrakten,

antecknade av

C. O. von Porat.

Utom i min hembygd, Nordsmåland, har jag under tillfälliga sommarvistelser på skilda orter iakttagit och samlat en del trollsländor, varjämte forna lärjungar från skoltiden meddelat mig sina fynd därav. De anteckningar jag sammanställt därom giva visserligen icke någon totalbild av de anförda orternas odonatfauna, men torde det oaktat ej sakna intresse för några av Tidskriftens läsare, varför de härmed överlämnas till offentligheten.

Libellulidæ.

Libellula L.

1. *Lib. depressa* L. — Jönköping; Forserum;¹ Nässjö; Ulricehamn; Torshälla. — Ej allmän.
2. *Lib. quadrimaculata* L. — Jönköping; Forserum; Torshälla; Vittsjö i norra Skåne. — Allmän.

Orthetrum NEWM.

1. *O. cancellatum* S. — Dalarö, viken vid Sandemar; Vittsjö. — Ganska sällsynt. Vid Vittsjö fann jag den (d. å.) blott vid norra och nordöstra stränderna av Vittsjön, i södra delen var följande art den förhärskande.
2. *O. coerulescens* F. — Skrapstadsjön vid Sävsjö; Ryd i Allmundsryd socken; Vittsjö.

¹ Alla här förekommande uppgifter från Forserum härstamma från numera veterinären KARL RYDIN, som under sin skoltid i Jönköping var en synnerligen intresserad biolog.

Denna sydeuropeiska art, vars anträffande i vårt land vid Gusums bruk i Östergötland väckte så stor uppmärksamhet, att prof. WAHLBERG förmodade den vara dit inkommen som larv tillsammans med den ätliga grödan, synes vara allmännare spridd i Sverige, än man tror. Så har den funnits vid Sävsjö av skolynglingen GUNNAR SVENSSON, och jag har funnit den mycket allmän vid S. Åsnen och Mörrumsåns övre lopp (Ryd) samt nu i sommar vid Vittsjö. Vid Snäckgärdet nära Visby såg jag i somras en blå slända, som måste tillhöra antingen denna eller föregående art, att döma av flykten och de korta flyghålen sannolikt denna. Den är ock förut antecknad både från Skåne (SJÖSTEDT, Sv. insektfauna) och från Blekinge (C. AG. och J. AG. WESTERLUND).

Leucorrhinia BRIT.

1. *L. pectoralis* CHARP. — Jönköping; Forserum; Nässjö; Ryd; Torshälla.
2. *L. rubicunda* L. — Jönköping; Forserum; Nässjö; N:a Sandsjö (Hägganäs); Ulricehamn. — Troligen rätt allmän.
3. *L. dubia* v. D. LIND. — Från samma lokaler som föregående; kanske än allmännare.

Sympetrum NEWM.

1. *S. flaveolum* L. — Jönköping; Forserum; Ryd; Torshälla.
2. *S. vulgatum* L. — Jönköping; Torshälla. — Synes vara mindre allmän än samsläktingarna.
3. *S. sanguineum* MÜLL. — Jönköping; Forserum; Sävsjö; Ryd; Torshälla; Vittsjö.
4. *S. scoticum* DONOV. — Jönköping; Forserum; Sävsjö; Ryd; Ulricehamn; Torshälla; Vittsjö. — Den allmännaste i Nordsmåland av *Sympetrum*-arterna.

Cordulia LEACH.

1. *C. aenea* L. — Jönköping; Forserum; Torshälla.
2. *C. metallica* v. D. LIND. — Jönköping; Forserum; Sävsjö; Ryd; Ulricehamn; Torshälla; Vittsjö. — Allmännare än föregående.

3. *C. arctica* ZETT. — Jönköping; Forserum; Ryd; Torshälla; Vittsjö.

4. *C. flavo-maculata* v. D. LIND. — Jönköping; Forserum; Torshälla; *Gtl.*: Roma och Ljugarn (J. ARNBERG).

Denna antagligen rätt sällsynta slända var bland de få, som jag i juli förra året anträffade i det på storsländor till synes fattiga Visbyområdet.

Gomphidæ.

Gomphus LEACH.

1. *G. vulgatissimus* L. — Jönköping; Forserum; Torshälla. — I Torshälla gjorde den 1900—01 skäl för sitt namn, när den där då var synnerligen talrikt förekommande.

2. *G. forcipatus* L. — Jönköping; Forserum; Sävsjö; N:a Sandsjö; Ryd; Vittsjö.

Aeschnidæ.

Cordulegaster LEACH.

1. *C. annulatus* LATR. — Forserum (Tryggarp); *Sk.* Förslov (EDG. WIESLANDER). — Denna, vår största trollslända, är sannolikt ganska sällsynt; åtminstone har det icke lyckats mig att anträffa den på någon av de lokaler, där jag sökt och samlat insekter. Vid Ryd i södra Småland trodde jag mig se den sommaren 1912, men kunde ej få fatt i den. I Jönköpings h. allm. läroverks samlingar finnes ex. från Sätra vid Norrköping (J. A. WESTERLUND).

Aeschna F.

1. *Ae. pratensis* MÜLL. — Jönköping. — Sällsynt. — Det enda ex. från Nordsmåland jag sett är taget i Ljungarumskärren söder om Jönköping av skolynglingen GEORG STÅHLBERG (1913).

2. *Ae. coerulea* STRÖM. — Forserum; Nässjö. — Troligen rätt sällsynt. Finns sannolikt vid Jönköpings vattendrag, där jag tror mig ha sett den, men ej lyckats infånga den.

3. *Ae. juncea* L. — Jönköping; Visingsö; Forserum; Ryd; Ulricehamn; Torshälla; Vittsjö. — Allmän.

4. *Ae. cyanea* MÜLL. — Jönköping; Forserum; Ulricehamn; Torshälla; Vittsjö. — Allmän.

5. *Ae. viridis* EVERS. — Huskvarna.

Av denna stora, vackra slända, som förut antecknats såsom funnen i Sverige blott vid Råstasjön nära Stockholm, vid Upsala och Tillberga, tog numera laboratorn vid Veterinärinstitutet HILD. MAGNUSSON under sin skoltid i Jönköping två honexemplar vid Huskvarnaåns utlopp, varav det ena skänktes till Jönköpings h. allm. läroverks samlingar. Det förtjänar anmärkas, att fångsten skedde efter solnedgången en sommarafton. TUMPEL nämner i sitt huvudverk »Die Geradflügler Mitteleuropas, Eisenach 1901», att denna art »har den högst anmärkningsvärda egenskapen att flyga först efter solens nedgång, vilket ingen annan trollslända gör.» Kanske denna biologiska egendomlighet är orsaken, varför den så sällan och på så få ställen i vårt land iakttagits.

6. *Ae. grandis* L. — Allmän överallt.**Calopterygidae.****Calopteryx** LEACH.

1. *C. virgo* L. — Jönköping; Huskvarna; Forserum; Hägganäs; Torshälla; Vittsjö. — Allmän.

2. *C. splendens* HARRIS. — Jönköping; Huskvarna; Sävsjö; Aneby; Vetlanda; Ryd; Torshälla; Vittsjö. — Allmän. — Egendommeligt nog synas dessa båda arter här och där liksom utesluta varandra. I Ryd fanns 1911—12 blott *C. splendens*, medan t. ex. i Forserum blott *C. virgo* anmärkts. På de flesta orter torde de emellertid trivas väl tillsammans.

Agrionidae.**Lestes** LEACH.

1. *L. nympha* SELYS. — Jönköping(?); Sävsjö; Dalarö; Torshälla. Ehuru den icke finns bland mina samlingar från Jönköping, kan dess förekomst därstädes knappt betvivlas.

2. *L. sponsa* HANSEM. — Jönköping; Forserum; Sävsjö; Vittsjö m. fl. ställen. — Allmännare än föregående.

Platyscelus WALLENGR.

1. *P. pennipes* PALL. — Jönköping; Sävsjö; Hägganäs; Ryd; Torshälla; Vittsjö. — Allmän.

Agrion F.

1. *A. najas* HANSEM. — Jönköping; sjön Bunn; Forserum; Nässjö; Vittsjö.
2. *A. minium* HARRIS. — Huskvarna; Forserum; Ryd; Vittsjö.
3. *A. elegans* v. D. LIND. — Ryd; Torshälla; Vittsjö; *Gtl.* Tingstäde.
4. *A. hastulatum* CHARP. — Jönköping; Forserum; Hägganäs; Torshälla; Vittsjö; *Gtl.* Tingstäde.

I Vittsjö tog jag innev. sommar ett ♂-ex., som hade den mörka teckningen på 2:a abdominalsegmentets ryggsida fullkomligt lik den, som avbildas hos *A. lunulatum*. Men då de blå ögonfläckarna på huvudet voro sammanbundna med en tvärlinje av samma färg och då de mörka tvärbanden på abdomen voro smala, torde det vara blott en var. av *A. hastulatum*, som det i övrigt liknade.

5. *A. cyathigerum* CHARP. — Jönköping; Forserum; sjön Bunn; Hägganäs; Ryd; *Gtl.* Tingstäde. — Allmän.
6. *A. pulchellum* v. D. LIND. — Jönköping; Torshälla; *Gtl.* Roma.

7. *A. puella* L. — Jönköping. — Troligen rätt sällsynt. Sveriges minsta trollslända, *A. speciosum*, hör till de odonater, som jag tror mig ha sett en gång vid Ryd; dessvärre var jag vid tillfället icke rustad med redskap att infånga henne, varför jag icke kan bestyrka riktigheten av min förmodan.

Beträffande agrionidernas förekomst torde mera återstå att utforska än i avseende på andra trollsländor. Ätminstone har det förefallit mig egendomligt, att bland de hundra-att icke säga tusental agrionindivider, som om sommaren liva strandvegetationen vid våra vattendrag, blott ett par tre arter synas vara förhärskande inom varje litet område.